

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1968, sp. zn. 6 Cz 73/68, ECLI:CZ:NS:1968:6.CZ.73.1968.1

Číslo: 82/1969

Právní věta: Podiely na hospodárskych výsledkoch sú súčasťou mzdy, ak bolo riaditeľom podniku rozhodnuté, že táto forma mzdy bude v podniku zavedená, a ak boli splnené hospodárske podmienky pre jej výplatu. Kolektívna zmluva, ktorá nepriznáva v takom prípade pracovníkom právny nárok na podiely na hospodárskych výsledkoch, je v tejto časti neplatná, pretože sa prieči zákonu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.10.1968

Spisová značka: 6 Cz 73/68

Číslo rozhodnutí: 82

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 20

§ 112

§ 242 91/1965 Sb. § 20

§ 26

§ 29

§ 37

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 82

Podiely na hospodárskych výsledkoch sú súčasťou mzdy, ak bolo riaditeľom podniku rozhodnuté, že táto forma mzdy bude v podniku zavedená, a ak boli splnené hospodárske podmienky pre jej výplatu. Kolektívna zmluva, ktorá nepriznáva v takom prípade pracovníkom právny nárok na podiely na hospodárskych výsledkoch, je v tejto časti neplatná, pretože sa prieči zákonu.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 31. 10. 1968, [6 Cz 73/68](#).)

Žalobkyňa sa domáhala zaplattenia podielu na hospodárskych výsledkoch za dobu od 1. 1. do 30. 9. 1966, kedy jej pracovný pomer u žalovaného skončil výpoveďou, ktorú žalobkyňa dala zo zdravotných dôvodov podľa § 51 ods. 1 písm. c) zák. práce.

Žalovaný navrhol zamietnutie žaloby; poukázal najmä na ustanovenie bodu 5 kolektívnej zmluvy, uzavretej v závode M. v B. na rok 1966, podľa ktorého nebol na odmenu za lepšie hospodárske výsledky právny nárok. Vedenie závodu po dohode so ZV ROH si vyhradilo stanovenie celkovej výšky odmien podľa podmienok vytvorených v závode.

Okresný súd Bratislava-mesto zamietol žalobu rozsudkom z 9. 10. 1967. Z obsahu kolektívnej zmluvy zistil, že pracovníci žalovaného nemali podľa tejto zmluvy právny nárok na podiely na hospodárskych výsledkoch; preto nemôže nárok žalobkyne obstať.

Na odvolanie žalobkyne prejednal vec Krajský súd v Bratislave, ktorý rozsudkom z 11. 1. 1968 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Stotožnil sa s názorom okresného súdu a uviedol ďalej, že - aj keď ustanovenie kolektívnej zmluvy nie je plne v súlade so zákonníkom práce - predsa len táto kolektívna zmluva bola registrovaná a preto jej ustanovenie o tom, že pracovníci nemajú nárok na podiely na hospodárskych výsledkoch, je pre posúdenie veci rozhodné.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že rozsudkami súdov oboch stupňov bol porušený zákon a tieto rozsudky zrušil.

Z odôvodnenia:

Podiely na hospodárskych výsledkoch boli súčasťou mzdy, ak bolo riaditeľom podniku rozhodnuté podľa § 20 vyhl. č. 91/1965 Zb., že táto forma mzdy bude v podniku zavedená, a ak boli splnené hospodárske podmienky pre jej výplatu. Podľa § 26 cit. vyhl. sa podiely na celkových hospodárskych výsledkoch podniku poskytovali všetkým pracovníkom, ktorý sa o ne zaslúžili svojou dobrou prácou. Podľa § 29 ods. 3 cit. vyhl. boli súčasťou kolektívnych zmluv (§ 37 cit. vyhl.) podrobnejšie zásady pre poskytovanie podielov a zriaďovanie osobných účtov; v nich sa najmä určovali pomer výšky podielov pracovníkov a dôvody, z akých sa podiely nevyplácajú alebo krátia (porov. obchodné ustanovenia § 15, 21 a 24 vyhl. č. 101/1066 Zb., ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 1967 a zrušila vyhl. č. 91/1965 Zb.).

Vyhl. č. 91/1965 Zb. vydaná Štátnou mzdovou komisiou, zmocnenou zákonom na vydávanie mzdových predpisov, je všeobecne záväznou právnou normou. Ak ustanovenie § 26 tejto vyhlášky stanoví, že sa podiely na celkových hospodárskych výsledkoch poskytujú všetkým pracovníkom, ktorí sa svojou dobrou prácou o ne zaslúžili, potom toto ustanovenie zakladá právny nárok na túto formu mzdy. V kolektívnej zmluve možno preto v zmysle § 29 ods. 3 cit. vyhl. stanoviť len podrobnejšie zásady k vykonávaniu ustanovenia § 26 cit. vyhl., nie však ustanovenia vyhlášky meniť. To vyplýva z obsahu § 29 ods. 3 cit. vyhl. (časť vety za stredníkom), v ktorom sa príkladne uvádza, v čom môže kolektívna zmluva podmienky nároku na podiel na hospodárskych výsledkoch bližšie upraviť. Kolektívna zmluva môže napr. obsahovať bližšie určenie o tom, že sa pracovník o podiel na hospodárskych výsledkoch nezaslúžil, ak nepracoval v podniku v rozhodnom roku po primeranú dobu, keď s ním bol behom roka rozviazaný pracovný pomer pre neplnenie pracovných úloh apod., a že preto nedôjde k výplatu podielov alebo dôjde k ich kráteniu. Ak však v danom prípade kolektívna zmluva uzavretá v závode M. v B. nepriznávala pracovníkovi právny nárok na podiel na hospodárskych výsledkoch vôbec, potom bola táto zmluva v tejto časti neplatná, pretože sa priecila zákonu (§ 242 ods. 1 písm. a), ods. 3 zák. práce); ani registrácia zmluvy, vykonaná podľa § 20 ods. 3 zák. práce, nemohla na tom nič zmeniť. Obsah kolektívnych zmlúv, v ktorých môžu byť upravené tiež niektoré pracovné a mzdové podmienky, musí byť v súlade s právnymi predpismi a v záujme spoločnosti (§ 20 ods. 2, § 112 ods. 1 zák. práce).

Súdy oboch stupňov, ktoré vychádzali z iného právneho názoru, porušili zákon v ustanoveniach § 20 ods. 2, § 112 ods. 1 a § 242 ods. 1 písm. a), ods. 3 zák. práce v súvislosti s ustanoveniami § 26, 29 ods. 3 vyhl. č. 91/1965 Zb.